

NOORD-BRABANDER.

Donderdag, 2 November.

DICERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

Dit blad verschijnt driemaal per week, en wel Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van hetzelfde is / 3-00 per drie maanden; franco tot aan het naaste postkantoor / 3-50. Advertentien worden tegen betaling van 15 cents per regel, en diegenen, welke geene 5 regels beloopten, tegen 75 cents geplaatst, behalve voor iedere Advertentie 35 cents voor aan het Rijk verschuldigde Zegelregten; de Advertentien, Bekendmakingen en andere Stukken, behooren op ongezegeld papier, franco te worden ingezonden aan het Bureau van den Noord-Brabander, te Hertogenbosch.

KERKELIJKE STAAT.

ROME.

Het groot Bullarium Romanum, hetwelk alhier door den Admiraal *Andreas Barberi* wordt uitgegeven, wordt voortgezet. Reeds in twee deelen uitgekomen, welke de bullen, breven, enz. van *H. Clemens XIII* in de eerste zes jaren van zijn pauschap bevatten. Het is overbodig iets meer over deze belangrijke verzameling te zeggen. Het drukken dezer bullen en breven was eerst den dood van *Benedictus XIV* opgeschort; men moet derhalve het Bullarium van *Clemens XIII* dat van *Clemens XIV*, van *Pius VI* en *Pius VII*, welker pausselijke regeringen vele gebeurtenissen voor de geschiedenis hebben opgeleverd, uitgegeven, eindelijk ook nog die van *Leo XII* en *Pius VIII*. Het zal niet moeilijk vallen te beproeven, hoe vele belangrijke beslissingen dit vervolg van het groot Bullarium voor de kerkelijke geschiedenis, de tucht, de zedekunde en liturgie enz. kan aanbieden.

Dit werk wordt op de drukkerij der Apostolische kamer gedrukt.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 30 October.

De Russische Grootvorst *Michiel* is den 18 uit de zuidelijke provincies des Rijks, te St. Petersburg teruggekeerd. In de dagbladen dier hoofdstad vindt men de rapporten wegens de gevechten, door de caucasische corpsen, in de laatste helft van Junij tegegenschen aan den Tawlinzen geleerd. Er blijkt uit de rapporten, dat de Russen het slot, dat de stad *Ashilta* dekt, den 24 Junij tot puin geschooten, die stad bemagigd en de sedert lang afgebrokene communicatie met de vesting *Temir-Chan-Chura* hersteld hadden, werden zij door ongeveer twaalf duizend vereenigde bergbewoners, onder aanvoering van het Tindonskisch opperhoofd *Alito Machma*, aangegrepen, doch gelukte het hun, den vijand op alle punten te verslaan, die zich echter, den volgenden dag, na versterking bekwamen te hebben, op nieuw vertoonden, en niet uiteen ging voor den 28, toen hij zag dat de Russische Generaal-Majoor *Fesi* zijne magt aanzienlijk had vermeerderd. Ofschoon de Tawlinzen, volgens de gewoonte der Muzelmannen, de lichamen hunner verslagenen zoo veel mogelijk hadden medegevoerd, werd nogtans het slagveld niet lijken bezaaid gevonden. Ook de Russen schijnen veel volk verloren te hebben.

Tot beveiliging van den Keizer, die zich, volgens de jongste berichten, met zijnen oudsten Zoon, te midden dezer oproerige en krijgshaftige bergbewoners bevond, waren vele kozakken en andere troepen ingescheept.

Het schijnt zich te bevestigen dat de Stadhouder van Polen, Prins *Michalewitsch*, een verlof voor verscheiden jaren erlangd heeft.

De heer *Omphal*, Adjutant van Z. M. den Koning der Nederlanden, die de treurige tijding van het afsterven van H. M. de Koningin aan het Pruisisch hof heeft overgebracht, zou insgelijks met haar overbrengen daarvan aan Z. M. den Keizer van Rusland belast.

Z. M. de Koning van Pruisen heeft den vrijheer *von Arnim*, staatselijk gezant te Brussel, van dien post terug geroepen en hem gelijke betrekking bij het Fransche hof benoemd.

De Koning van Napels is den 12 dezer in zijne hoofdstad teruggekeerd. Hij is niet in Sicilië geweest, maar heeft alleen eenige uren op het vasteland van zijn rijk bezocht.

Gedurende de eerste helft dezer maand hebben te Napels hevige stormen gewoed.

Naar men verzekert, zal zich de jonge Gravin *de Rosny*, dochter van den Hertog van *Berry*, met den Erfprins van Modena het huwelijk begeven.

— Koning *Otto* van Griekenland heeft, bij gelegenheid der grondlegging van de kerk voor de militaire colonisten, de eere teekenen onder deze duitsche krijgslieden doen uitdeelen, en tevens eene dagorder uitgevaardigd, waarin hij zijne tevredenheid over hun gehouden gedrag betuigt, en zijn oogmerk te kennen geeft om die troepen in dienst te houden, zoo lang de nationale troepen niet behoorlijk georganiseerd zullen zijn.

ENGLAND.

LONDEN, den 31 October.

De tijding der bemagtiging van Constantine heeft hier een diepen indruk gemaakt, en geeft stof tot velerlei aanmerkingen tegen de Fransche politiek. Sommige dagbladen herinneren dat toen *Karel X* de expeditie tegen Algiers uitrustte, de Hertog van *Wellington*, op zijn aanzoek om ophelderingen wegens de plannen voor de toekomst, van het hof der Tuilerien de stellige verzekering ontving, dat het expeditie-leger naar Frankrijk zou wederkeeren, zoodra men van den Dey vergoeding wegens de aangedane beleedigingen had bekomen, en dat het tegenwoordig Fransch gouvernement die verzekering meermalen sedert 1830 had herhaald. In weerwil daarvan, voegen die bladen er bij, vestigt Frankrijk zich langzame hoe vast in Afrika, broedt er zijne overwinningen nog gedurig uit, en heeft zich nu, indien het *Achmet*-Bey niet in zijn bewind herstelt, een vast punt op de zuidkust der middellandsche zee verworven, dat de waarde van het bezit van Malta voor de engelsen aanmerkelijk zou verminderen.

Anderen vinden het vreemd dat de Franschen, in eenen tijd van zoo belangrijke veroveringen dan vroeger wel eens in dagen van oorlog maken.

FRANKRIJK.

PARIS, den 31 October.

Onze dagbladen (zie ons nummer van laatstleden zaterdag) hebben het besluit der Cortes behoorlijk door de Koningin van Spanje gecontrasigneerd betrekkelijk den verkoop der geestelijke goederen, medegedeeld; daarbij worden ter beschikking van het gouvernement gesteld de gouden en zilveren ornementen en gesteenten behoorende aan al de godsdienstige en kerkelijke gestichten. Ziedaar eene uitgebreid veld voor de revolutionnaire verkwisting. Thans zijn het niet meer de kloosters alleen welke worden uitgeplunderd, maar al de kerkelijke gestichten en bij gevolg de kapittels, de parochien enz. Nu ziet men eene algemeene roof plaats hebben. De gouden en zilveren sieraden zullen de begeerlijkheid van eenige intriganten, zonder voordeel voor de schatkist, gaan verrijken; de verkwistingen en ontheiligingen waarvan men het schouwtooneel in Engeland onder *Hendrik VIII* en in Frankrijk, vijf en veertig jaren geleden, gezien heeft, bedroeven wederom den godsdienst. De algemeene benaming van sieraden of ornementen bevat in zich alles wat men daarmede verstaan kan. De heilige vaten zullen niet gespaard worden, al was het alleen om zich van de edele gesteenten meester te maken, waarmede dezelve bekleed zijn; alzoo zullen de offers van vele eeuwen verdwijnen. Op die wijze worden het geloof van het oude Spanje en de godsdienstige bedoelingen der oude stichters geëerbiedigd. Hunne miiddadige giften voor het versieren der kerken worden aan begeerlijke speculanten, aan joden en andere overgegeven. Ondertusschen is de toewijzing van al de klokken der kloosters van het koninkrijk den 12 October jl. geschied tegen 248 realen voor het quintaal van Castilië; naar het schijnt zijn het vreemde associatiën die dezelve gekocht hebben.

— Het Gouvernement meldt thans officieele berichten omtrent de inneming van Constantine. Een buitengewoon Nummer van den *Moniteur*, behelst een aantal documenten aangaande het gebeurde voor en in de stad. Het eerste dezer stukken is een brief van den Luitenant-Generaal *Vallee* aan den minister van oorlog.

den 13 uit Constantine geschreven. Daarin leest men, na de vermelding van de komst voor Constantine en het bezetten der hoogten van Sata Manourah en Condiat-Abtij, op den 6, het volgende. „De Hertog van Nemours werd met het bevel over het beleg belast; de Generaal Trezel met de beide eerste brigaden, met den aanval van de eerstgezegde hoogte, en de Generaal Rulhière met de beide andere brigaden, van de laatstgenoemde hoogte. Ik verkende, van den Luitenant-Generaal Fleurij vergezeld, de plaatsen op beide hoogten voor de stelling der batterijen geschikt, en men begon aan den arbeid. Naauwelijks echter had het leger zich op de plaats gevestigd, of hetzelfde werd door verschrikkelijke regenbuijen en stormen overvallen. Dit weder duurde nagenoeg tot op den 10 toe voort. Hetzelfde had de bivouacs in modderig slijk veranderd, waarin de paarden tot aan den buik zonken en de soldaten geen de minste rust konden genieten. Evenwel slaagde de artillerie, na verwonderlijke pogingen, er in, om drie batterijen te Sata-Mansourah en eene op Condiat-Atij op te stellen. Het vuur op de stad is den 9 begonnen en heeft een deel van den 10 voortgeduurd. De verdedigingsmiddelen van den vijand waren toen deels vernield; de bresbatterij kon op den 11 haar vuur op 400 ellen van de plaats, op het front van Condiat-Atij, openen. De bres was des avonds gemaakt, maar nog niet bruikbaar. In den nacht werden de stukken tot op 150 ellen naderbij gebracht. De vijand heeft ons overal eenen krachtigen tegenstand geboden; zijne batterijen hebben zoo lang zij konden en met verbittering gevuurd.

„Lieten op de wallen of in de belendende huizen geplaatst, onderhielden onder het bereik van het schot een onophoudelijk vuur. Te gelijktijd hadden er dagelijksche aanvallen plaats tegen de beide stellingen van Sata-Mansourah en Condiat-Atij.

„De opeisching eergisteren door den Gouverneur-Generaal aan de stad gedaan, had tot geen voldoende antwoord van Achmed geleid; hij vroeg, alvorens in verdere onderhandelingen te treden, dat wij onzen arbeid staakten. De storm heeft dezen morgen met eene zeldzame dapperheid plaats gehad en de vijand is achtereenvolgend uit alle stadswijken verjaagd, waarin hij zich vrijlang met eene buitengewone hardnekkigheid verdedigd heeft. Wij hebben talrijke verliezen te betreuen. In mijne eerstvolgende dépêche zal ik het juist getal der dooden en gekwetsten opgeven, met de naamlijst der officieren die in een van beide gezegde gevallen verkeerden. De bataillons-chef de Serigny, van het tweede regiment ligte troepen, is op de bres geslagen; alvorens de Kapitein der genie Hakel. Onder het getal gekwetsten komen voor, de Generaal Perregaux, de Kolonels Combes (sedert overleden) en Lamoricière; de bataillons-chef Dumas, aide-de-camp van den Koning; Vieux, van de genie, en de Kapitein Richepanse, Gelukkig zijn vele hunner kwetsuren van gering belang.

„Een deel van de aanzienlijken en de autoriteiten van de stad zijn er gebleven. Ik heb eene proclamatie aan hen uitgevaardigd waarin zij vermaand worden om zich rustig te houden, en heb de leverantien van levensmiddelen voor het leger van hen verlangd. Achmed is afgetrokken; men zegt dat hij naar den kant van de woestijn trekt, waar hij aanverwanten heeft. Zijn kalif heeft hem verlaten en gevraagd om in de stad terug te komen.” De generaal Vallée zegt ten slotte, dat hij binnen kort de in Constantine veroverde vlaggen zal overzenden.

De verdere officiële stukken bestaan in een uittreksel uit een rapport van den 16 October aan den oorlogs-minister, benevens brieven van en aan Achmed-bey, en eene proclamatie aan de ingezetenen van Constantine. Daaruit blijkt dat de Generaal Damremont den 11 een parlementair naar de stad gezonden heeft om haar op te eischen, welke poging vruchteloos was, doch aanleiding tot de bovenvermelde briefwisseling gaf. Na den storm, waarvan de Generaal belooft nader het verslag te doen, even als voor de belegerings-operatiën, had de generaal Vallée met den Hertog van Nemours zich in het paleis van den Beij gevestigd en had men zich beijverd, de orde in de stad te herstellen. De Generaal Luthière was tot kommandant der stad benoemd. De moskeën waren door de Franschen gescheut en reeds des anderen daags hadden de Muzelmannen zich derwaarts begeven. Men had in de stad eene vrije groote hoeveelheid granen gevonden, maar miste nog slagvee voor de troepen; de Generaal had eene markt aan de poort Bad el-Oued opengesteld. Verder zegt de Generaal Vallée, dat het verlies der Fransche troepen zoude bedragen hebben 97 dooden en 494 gekwetsten, daaronder waren 15 gesneuvelde officieren en 38 gekwetsten. In de stad hield men zich bezig met de inwoners te ontwapenen, met de bres te herstellen, met levensmiddelen te verzamelen, enz. Van Achmed-bey had men niets naders vernomen. — Eindelijk bekeert de *Moniteur* een brief aan den Minister van oorlog, het verzoek van den Generaal Vallée houdende, dat het lijf van den Generaal Damremont in het hotel der invaïden mogt bij-

gezet worden, waartoe de Koning reeds een besluit genomen heeft.

— De Koning heeft last gegeven tot het vervaardigen van twee schilderijen, het een voorstellende de bemagtiging van Constantine het andere, het oogenblik van den dood des Generaals Damremont.

— In de kerk Notre Dame is een *Te Deum* gezongen, waarbij de Aartsbisschop van Parijs de dienst waarna, en de voornaamste autoriteiten der hoofdstad tegenwoordig waren.

— Naar men verneemt, heeft de minister van oorlog aan verscheidene regimenten bevel gezonden, om zich op Toulon te richten. Men zegt dat dezelve bestemd zijn om welligt ter vervanging van de korpsen die aan de cholera lijden, naar Bona en Algiers te worden overgevoerd.

— Omtrent Spanje heeft men de volgende telegraphische dépêche: „Bordeaux 21 October.

„Van Huerfa del Rey heeft Espartero over Espija zijne beweging op Ontaria voortgezet, waar hij den 15 was, na zich meest te hebben gemaakt van eene groote hoeveelheid door den prelaten achtergelatene granen, die met overhaasting op Quintanar de la Sierra terugtrok.”

De berigten uit Madrid gaan tot den 18. Het rapport van Espartero over het gevecht van Hueria was door de Madridsche courant bekend gemaakt; in weerwil van den gezwellen toon door den generaal aangenomen, bleek het echter, dat dit gevecht niet veel meer dan eene schermutseling is geweest.

De bezetting van Constantine blijft steeds het onderwerp waarover de bladen veel uitwijden en waarvoor zij zich het meest af verklaren, zoo slechts de afgevaardigden de noodige gelden wille toestaan.

Sedert eenige dagen heeft men weder ongunstige berigten over ons leger in Constantine verspreid. Men zeide, dat Achmed-bey op zijne beurt de stad dreigde aan te vallen en onze troepen dezelve op te sluiten. Dit gerucht komt echter niet waarschijnlijk voor.

Volgens een ander gerucht zouden de moeder en de vrouwen van Achmed-bey te Constantine in onze handen zijn gevallen en met dezelve als gijzelaars willen houden.

— De schilder Horace Vernet is naar Constantine vertrokken om de beide door den Koning bestelde stukken op de plaats te ontwerpen.

N E D E R L A N D E N.

den 2. November.

Bij besluit van Z. M. is benoemd en aangesteld:

Tot Secretaris der stad Tilburg, *Quirinus Beljaars*- en tot plaatsvervangend vrederegter van het kanton Grave Mr. *W. H. A. van Turnhout*.

— Z. M. de Koning, vergezeld door HH. KK. HH. de Kroonprins Prins *Frédrik* der Nederlanden en Prins *Albert* van Pruisen met derzelve Gemalinnen, alsmede door Prins *Alexander* en Prinses *Sophie*, laatsteleden zondag voormiddag, voor het eerst na het smettelijk afsterven van de onvergetelijke Koningin der Nederlanden, godsdienstoefening bijgewoond, onder het gehoor van den hofprediker *Dermout*. Die godsdienstleeraar had ten tekst gekozen de woorden van den Apostel *Paulus* in den brief aan de Romeinse hoofdst. II, vers 29, het laatste gedeelte, luidende: *Wiens lof niet en is uit de menschen; maar uit God*. Hij heeft daaruit aanleiding genomen, om, met de hem-eigene welsprekendheid, de deugden en het beminnelijke karakter der Vorstin; over wie geheel Nederland rouw draagt, af te schetsen, en echt christelijke woorden van troost aan den Koning, zijn doorluchtig gezin en de opzettende talrijke schaar, die deze aandoenlijke plegtigheid bijwoont, toe te spreken. Ten diepste geroerd, maar ook tevens getroost, bemoedigd, verlieten al de verzamelde Christenen het bedehuis.

— Z. M. heeft aan den heer *Gevers* en andere de toestemming verleend, om eene loterij van Nederlandsche kunstwerken en tekeningen tot stand te brengen, ten voordeele der nagelaten belemingen van wijlen den Nederlandschen kunstschilder *Pitloo*, welke zich te Napels bevindende, aldaar aan den heerschenden aziatische braakloop is overleden, met het menschlievend doel, om op de wijze eenigzins in het lot der nageblevenen van wijlen dezen dienstelijken kunstschilder te ontmoet te komen.

— De te 's Hage van gouvernements wege bestaande rijsschool tot het geven van onderwijs in de rij- en afrigtingskunst, in de praktijk der onderwijskunst en tot het verkrijgen van de noodige paardenkennis, zal op eene meer doeltreffende manier worden ingerigt. Tot dat einde is door Z. M. magtiging verleend om de gemelde school eenen luitenant-adjutant te benoemen; om den Luitenant Baron *van der Capellen*, van het regiment siere no. 10, thans aan gemeld etablissement gedetacheerd, met te geven van onderrigt in de rijkunst te belasten, en om met 1. November bij die rijsschool te detacheren twee Luitenants van

der korpsen kavallerie, ten einde tot instructeurs te worden opgeleid, een paarden-arts, een opper-wachtmeester, een trompetter, en hoefsmid, als mede het benodigd getal oppassers, zijnde de leer *Simons*, aan wien thans de functien van directeur bij deschool waren opgedragen, eervol uit die betrekking ontslagen en in het genot van pensioen gesteld.

— Te 'sHage is plotseling overleden *Mr Jacobus Dowe Loke*. Raadsheer in het hooggeregtshof. Ook is aldaar overleden de heer *C. G. Ontijd*, sinds 1797 *Medecinæ Doctor* te dier stede, Ridder der orde van den Nederlandsche Leeuw en President van de provinciale commissie van geneeskundig toezigt.

— Op de staatsbegroting van den jare 1838 is voor het departement van oorlog aangevraagd eene som van *f 11,000,000*, welke som verdeeld is als volgt:

1ste afdeeling, kosten van het departement, *f 138,365*.

2de afdeeling. Tractementen bureaustkosten en fouragiegelden voor het kommandement van het leger, van den generalen staf en van de administratie der armee *f 505,700*; als: tractementen *f 405,500*; bureaustkosten *f 31,200*; fouragiegelden *f 56,000*; kosten voor het maken van plans en kaarten *f 13,000*.

3de afdeeling. Tractementen en bureaustkosten voor de staven der plaatsen, *f 121,400*; als: tractementen der plaatselijke kommandanten, *f 58,000*; idem der Plaatsmajors, *f 50,800*; idem der poortiers en boomsluiters, *f 6,900*; en bureaustkosten, *f 5,700*.

4de Afdeeling. Tractementen en soldijen van de garde van den Koning, memorie.

5de afdeeling. Tractementen, soldijen, equipement- werfgelden, enz. van het korps artillerie, *f 1,125,000*; als: van den staf *f 172,000*; drie bataillons artillerie nationale milicie, *f 261,000*; een bataillon vrijwillige artillerie memorie; het korps rijdende artillerie, *f 250,000*; twee bataillons veld-artillerie *f 299,000*; een bataillon artillerie transporttrein, *f 100,000*; eene compagnie artillerie werklieden, *f 16,600*, en eene divisie pontonniers, *f 26,400*.

6de afdeeling. Tractementen, Soldijen, equipement, werfgelden, enz., van het korps der genie; *373,400* als: Staf van de genie *f 169,000* en korps mineurs en sappers *f 204,400*.

7de afdeeling. Tractementen, soldijen, equipement-, werfgelden, enz., van de infanterie *f 4,651,135*; als: eene afdeeling grenadiers, *f 225,000*; twee bataillons jagers *f 224,600*; elf afdeelingen infanterie, *f 3,443,535*; algemeen depot der landmagt memorie; garnizoens-troepen *f 135,400*; artillerie garnizoens-compagnie *f 22,600*.

8ste afdeeling. Tractementen, soldijen, equipement, werfgelden, enz., van de cavallerie, *f 1,125,000*; als: Regiment huzaren *f 170,000*; en een regiment lanciers *f 167,000*.

9de afdeeling. Tractementen, soldijen en verdere kosten van het korps *marechaussé*, *f 224,000*.

10de afdeeling. Tractementen, soldijen en verdere kosten van de Stoeterij te Borculo, mitsgaders voor de remonte *f 110,000*; als: Stoeterij te Borculo *f 50,000*, en remonte *f 60,000*.

11de afdeeling. Tractementen, soldijen, toelagen en verdere kosten van de militaire academie en van de kweekschool *f 80,000*; als: militaire academie *f 80,000*; en militaire kweekschool memorie.

12de afdeeling. Reiskosten en vadatiën *f 40,000*.

13de afdeeling. Subsistentien *f 1,767,050,50*.

14de afdeeling. Geneeskundige dienst, *f 217,749,50*; als, tractementen en bureau-kosten van den inspecteur-generaal *f 6000*; tractementen en toelagen van de administratie van het magazijn van geneesmiddelen *f 10,026*, tractementen van de officieren van gezondheid *f 41,000*, tractementen en daggelden van de administratie bij het groot rijks-hospitaal *f 9,900*; kosten, vallende op de verpleging van zieken, met uitzondering der tractementen en medicamenten *f 67,300*; aankoop of vernieuwing van voorwerpen tot ligging, meubelen, enz., *f 3500*; geneesmiddelen en chirurgicale behoeften *f 78,098,50*; onderhoud aan kweekelingen tot paardenartsen; op rijks vee-artsenijschool *f 1825*.

15de afdeeling. Vuur en licht in de wachten *f 40,000*.

16de afdeeling. Scheep- en wagenvrachten *f 51,000* als: scheeps-vaarten en overvaargelden *f 45,000*, en wagenvrachten *f 6,000*.

17de afdeeling. Materieel der artillerie *f 424,000*; als: het voltallig houden, mitsgaders het herstel en onderhoud van verschillende oorlogsbehoeften, in de vestingen en magazijnen enz. *f 243,260*; het voltallig houden en onderhouden der draagbare vuur- en blanke wapenen, van de verschillende korpsen der armee en schutterijen, *f 31,140*; aankoop van diverse amunitie *f 64,100*; het gieten van metalen geschut en andere metalen voorwerpen enz. *f 30,000*; het gieten van ijzeren geschut en ijzeren projectiles enz. *f 50,000*; diverse onderwerpen bij de jaarlijksche exercitien *f 5,500*.

18de afdeeling. Materieel der Genie *f 407,000*; als: gewoon jaarlijksch onderhoud, en noodzakelyke herstellingen der fortificatiewerken *f 365,000*, bureau en andere uitgaven van de ingenieurs in

de vestingen *f 11,800*; verschillende voorwerpen bij de jaarlijksche exercitien der mineurs *f 1,600*; tractementen en daggelden van fortificatien-opzigtters, sluiswachters enz. *f 28,600*.

19de afdeeling. Verschillende uitgaven *f 46,200*; als: defroijement van den amanuensis en kassier bij de directie der weduwen- en weezen kas voor de officieren der landmagt *f 1,200*; kosten tot verzekering en uitoefening van de eeredienst bij de militairen *f 11,000*; voor het onderhoud, de vernieuwing en completering van kampements-effecten *f 30,000*; huur van gebouwen, exercitie velden en loodsen *f 1,5000*, jaarlijksch fonds, toegestaan tot betaling van gratificatien, reiscgelden, enz. aan militaire weduwen *f 900*; en voor het drukken en aanschaffen van militaire boekwerken *f 1,600*.

— Sedert de laatst gedane bekendmaking zijn door de belanghebbenden geligt de navolgende door Z. M. verleende octrooijen: Een octrooi in dato 6 Mei 1837, voor den tijd van tien jaren verleend aan *P. A. de Fontaine Moreau* te Londen, domicilium verkozen hebbende ten huize van *van Oren* te 'sGravenhage, op de invoering van eene nieuwe en verbeterde wijze om boeken in te binden;

Een octrooi in dato 30 Julij 1837 voor den tijd van vijf jaren verleend aan *E. Purkis*, echtgenote van *E. Clement* te Amsterdam, op de uitvinding van een toestel voor het onderwijs in de schrijfkunst, door haar genaamd *regulateur pantographe*;

Een octrooi in dato 2 September 1837, voor den tijd van tien jaren, verleend aan *Ardiet de Becançon* te Parijs; domicilium verkozen hebbende bij de kooplieden *Wed. Hubert en van Rijkvorsel* te Rotterdam, op de invoering van een toestel geschikt om alle soorten van granen te zuiveren en te droogen;

Een octrooi in dato 7 September 1837, voor den tijd van tien jaren, van af 30 Augustus 1837, verleend aan *Leroy* te Parijs, domicilium verkozen hebbende bij den bankier *Delprat Molière* te 'sGravenhage, op de invoering van eene verbeterde wijze van vervaardiging van hars en lijmachtige samenstellingen, door hem begrepen onder den naam van *Mastics bitumineux*, en van het aanwenden van die samenstellingen bij het vervaardigen van wegen, straten, bruggen en andere bouwwerken in steen en andere materialen, welke door lijmachtige stoffen aan elkander gehecht worden;

Een octrooi in dato 23 September 1837, tot den 27 September 1846, verleend aan *A. Perpignan* te Parijs, domicilium verkozen hebbende ten huize van *C. C. Uhlenbeck* te Amsterdam, op de inybering van eene verbetering der nieuwe toestellen ter voorkoming van het springen der stoomketels, voor welke invoering aan *Perpignan* den 27 September 1836 een octrooi voor den tijd van tien jaren, verleend is door Z. M.

Een octrooi in dato 2 October 1837, voor den tijd van 15 jaren is verleend aan *N. Falmer* te Groningen, op de uitvinding van een pletmolen ingerigt tot het vervaardigen van onderscheiden goud en zilver werken.

— Het orgel concert op laatstleden maandag in de *nieuwe hervormde kerk* alhier door den heere FERDINAND VOGEL uit Berlijn, gegeven, heeft over het algemeen wel voldaan. Men heeft bijzonder opgemerkt de uitvoering der stukken: Der *Todtentanz*, Fantazie over het Chœur infernal, uit *Robert le Diable*, het *Halleluja uit den Messias* van *Handel* met Trombone accompaniment en vooral de *Graftoonen*, die algemeen bijval hebben gevonden.

IETS OVER HET REGT VAN TROONSOPVOLGING IN PORTUGAL

De *Diario di Governo* van Lissabon, herinnert, bij gelegenheid der geboorte van eenen Kroonprins aan de fundamentele wetten, daargesteld door de cortes van Lamego in 1143, betrekkelijk de bepalingen voor de kroon van Portugal en doet bijzonder opmerken de verordeningen opzigtens de erfopvolging der dochter tot de kroon van haren vader en hieromtrent leest men in dat dagblad het volgende:

Er had een langen strijd over dit vraagpunt plaats, doch de Bisschoppen en de senateurs besloten eindelijk dat, wanneer de Koning zonder mannelijke kinderen, zou overleden zijn, de oudste dochter de kroon zou erven, onder voorwaarde, dat zij met een *Portugeesch edelman (Seigneur)* zou trouwen, die echter den titel van Koning niet zou verkrijgen, dan wanneer zijne gemalin van een mannelijk kind zou bevallen zijn; hij moest bovendien aan de linker zijde der Koningin gaan, wanneer hij zich in haar gezelschap bevond, en mocht nooit de koninklijke kroon dragen. Alphonsus, die door zijne cortes tot Koning benoemd was, nam deze wet aan, zeggende dat de oudste dochter des Konings alleen voor gemaal een *Portugeesch edelman* moest hebben, opdat vreemde vorsten geene meesters van het koninkrijk zouden worden. Wanneer de dochter eens Konings een vreemd Prins of edelman trouwt, voegt hij er bij, zal zij als Koningin niet meer erkend worden, uithoofde wij niet willen, dat het volk verplicht worde, aan eenen Koning te gehoorzamen, die geen *Portugeesch* is. Deze wetten werden door het volk voor hem en zijne afstammelingen aangenomen.

Bij deze gelegenheid werd een ander besluit genomen, hetwelk inhield, dat, indien de Koning, zwak geveeg was, om zich aan een vreemde mogendheid te onderwerpen, hij zou ophouden Koning te zijn

MENGE LINGEN.

LIJFSTRAFFELIJKE WETTEN VAN CHINA.

De bamboes of Chinesche rietstok is het hoofd werktuig in dat uitgestrekte rijk om criminele justitie te administreren; de misdadige ligt met het aangezicht tegen den grond; de wet bepaalt de lengte, de dikte en het gewigt van den rotting, waarmede de schuldige moet gekastijd worden. Het zijn riet of stokslagen op het Chineesch.

Indien de misdaad zeer groot en gewigtig is, voegt men bij de honderd stokslagen de straf van verbanning op een afstand van vijftig mijlen voor eenen bepaalden tijd, en eene afstand van zeven honderd mijlen die tot dwangarbeid voor hun geheel leven zijn veroordeeld. Wanneer de misdaad den dood verdient, is de koord of de galg de zachtste straf. De onthoofding is, strijdig met onze bestaande wetten, eene grootere ontteering meerder dan de galg. Het gebruik, hetwelk eertijds bestond om het ligchaam aan stukken te snijden voor wreedaardige gevallen, is thans alste barbaarsch afgeschaff. De misdaden, die den dood ten gevolge hebben, zijn diegenen welke men *trouweloze* misdaden noemt, zoo als B. V. de vadermoord, de moord van drie personen die door de bander van bloedverwantschap verbonden zijn, het schenden van kinderlijke liefde jegens de ouders en het veroorzaken van tweedragt in de familien.

Alle die eene waarde van 120 thalers ontvreemden, worden met den dood gestraft, doch dit vonnis kan niet dan op last van den Keizer, na ingediend berigt van het bevoegde hof, ten uitvoer worden gelegd. De gevallen van hoog verraad en insubordinatie alleen zijn hiervan uitgezonderd. Bij die gelegenheden, indien het transport niet te moeilijk is, wordt de schuldige naar Pekin vervoerd. De minste belediging jegens personen wordt gestrengelijk gestraft, doch aan een bijzonder onderzoek onderworpen. Indien een persoon een ander slaat of schopt, is de minste straf vijf en twintig rietlagen; indien er vele kwetsuren, zwellingen of ontstekingen ontstaan dertig; indien het bloed schijnt voort te spruiten niet alleen uit de gescheurde huid maar uit eene inwendige kwetsuur, tachtig slagen. Voor het werpen van vuilnis op het hoofd of in het aangezicht van een ander tachtig slagen; voor het aan stukken slaan van een tand, vinger of teen, honderd slagen.

Dit wetboek houdt verder eenige zonderlinge bepalingen in. Wanneer een geneesheer met eenige der bovenvermelde misdaden veroorzaakt, wordt hij te regt met den dood gestraft en indien dit toeval hem door onbehendigheit overkomt, wordt hem na beraadslaging van vele vereenigde geneesheeren, de uitoefening van zijn beroep ontzegd. Indien hij de ziekte verzwart met oogmerk om meer visiten te kunnen maken en alzoo meerder geld te verdienen, wordt die in rekening gebrachte som als diefstal beschouwd en de wet straft den geneesheer als eenen dief. Een ieder die zonder vergunning in het keizerlijk paleis zou gaan, wordt met honderd rietlagen gestraft. Hij die een Chinees verkoopt, ontvangt honderd slagen en wordt verder met eeuwigdurende verbanning gestraft. Die verzuimt om al de leden zijner familie of van zijn huis in het register te doen inschrijven, wordt met honderd slagen gestraft. Een afzetter wordt gelijk gesteld met een dief, zoo er bedreiging bestaat is de straf zwaarder. Die tot zelfmoord aanzet krijgt honderd slagen en indien hij dit middel bezigt om in een onwettig bezit te geraken, ondergaat de schuldige den dood.

Sedert eenige jaren kunnen in zekere omstandigheden de magistraten de toepassing der straffen van vier tot tien slagen alleen verminderen, hetgeen kan gelijk gesteld worden met de verzachtende omstandigheden, waarvan de hedendaagsche Europeesche meer beschaafde wetgevingen spreken.

EEDS AFLEGGING IN GLARIS (Zwitserland)

Den 8 October jl. was de geestelijkheid van Glaris (zie ons nummer van donderdag den 26 October jl.) nog niet voor den raad geroepen om den gevorderden eed af te leggen en zulks zou nog niet spoedig geschieden. Mgr. Bossi, Bisschop van Coire, die te zamen met de geestelijkheid van St. Gall en der Zwitsersche kantons aan het oostelijk gedeelte is, heeft aan het gouvernement van Glaris de instructien medegedeeld, die hij aan de geestelijkheid gerigt had. Zie hier zijn brief.

"Vernemende dat overeenkomstig de nieuwe Constitutie van het kanton, de algemeene eedsaflegging moet vergezeld gaan van eene beëdiging der geestelijkheid, heb ik vermeend, dat het mijne plicht was in hoedanigheid van Vikaris-Apostoliek, administrator van het bisdom, aan de Katholieke geestelijkheid eene rigting ten dien aanzien te geven, eene rigting waarnaar ik mij des te meer moet gelaten dragen; aangezien ik van den H. vader een nieuw bevel ontvang heb, krachtens hetwelk het navolgende in allen deelen moet worden nagekomen." Dat de eed niet mag worden afgelegd dan voor zoo verre er niets strijdigs met den godsdienst en de statuten der Katholieke kerk in vervat is.

Ik heb de volle overtuiging, Mijne Heeren, dat gij dit eene voorbehoud niet zult willen noch kunnen afkeuren, aangezien, (vermits alle overige punten toegegeven zijn) dit in de daad niets anders is dan de uitdrukking der getrouwheid, die men aan God zijne bevelen verschuldigd is, gevolgelijk eene strikte gewetenplicht en van eene andere zijde beschouwd, is dit voorbehoud inderdaad gelijk in andere kantons, waar de eed in kwestie afgelegd is, toe gelaten geworden.

En hiermede enz.

(Get.) J. Bossy.

MARKTBERICHTEN.

Graanprijzen te Eindhoven, den 31 October 1837.

Rogge	} het Ned. Mud.	f 4-80 à 0-
Boekweit		- 3-50 à 0-
Haver		- 2-40 à 0-
Het Nederlandsche pond Boter		- 45-50 à 0-
De 4 Nederlandsche ponden Roggebrood		29 Cents.

LETTERKUNDIGE AANKONDIGINGEN

NIEUWE BOEKHANDEL TE UDEN.

** Ik heb de Eer bij deze te berigten, dat bij mij te bekomen zijn onderscheidene THEOLOGISCHE en KLASIEKE WERKEN, GEBEDEN-BOEKEN in verschillende talen en allerlei SCHRIJFBEHOEFTEN. Ik gelast mij tevens met het doen INBINDEN van BOEKEN, in alle soorten van BANDEN en tegen zeer matige Prijzen, terwijl ik door eene prompte soliditeit trachten in te winnen.

P. N. VERHOEVEN.

UDEN, 26 October 1837.

BUITENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Ter Londensche beurs van den 28 waren genoteerd; 3 pCt. gecons. 93⁷/₈; Ned. 2¹/₂ pCt. 53⁷/₈; Spanje 20; Portugal 22³/₄; Columbia 24⁷/₈.

Te Parijs, uit hoofde van den Zondag, geene fonds-notering. Ter Antwerpsche beurs van den 30 waren genoteerd; Belg. 101⁷/₈; O Met. 104¹/₄ Sp. Ardoin 177⁷/₈; Diff. 6⁷/₈; Nap. rent. 92⁷/₈; Sicil. 90⁷/₈; Rom. L. 100⁷/₈; Cert. te Antw. 98; Braz. 86³/₄. — Wissel op Amst. en Rott ¹/₄ pCt. pr.

BINNENLANDSCHE BEURSPRIJZEN.

Dingsdag den 31 October ten vier ure.

Werkel. Schuld 2⁷/₈ pCt. 53⁷/₈; Dito 5 pCt. 100³/₁₆; Kansd. f 22³/₄, Amort. Synd. 4⁷/₈ pCt. 93⁷/₈; Dito 3⁷/₈ pCt. 76⁷/₈; Hand. delm. 163⁷/₈, 163, 163⁷/₈, Oost-Ind. 5 pCt. 99³/₈, Ard. van 85 pCt. 17⁷/₈; Met. 5 pCt. 100⁷/₈; Columb. 18⁷/₈; Peruanien. 14³/₄.

Woensdag den 1 November ten vier ure.

Werk. Schuld 2⁷/₈ pCt. 53⁷/₈; Dito 5 pCt. 100³/₁₆; Kansd. f 22³/₄, Amort. Synd. 4⁷/₈ pCt. 93⁷/₈; Hand. delm. 163, 163⁷/₈; Oost-Ind. 5 pCt. 99³/₈; Haarl. Spoorw. 155, 154; Rott. d. 124, 122; Ard. 85 p. st. 19⁷/₈; ex div. Coup. dito 15⁷/₈, 15⁷/₈; Metall. 5 pCt. 100 1 h.; Colub. 18 1 achtste.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN TE AMSTERDAM. Den 31 October 1837.

Laagste Hoogste Koers ten			Laagste Hoogste Koers ten			Laagste Hoogste Koers ten		
koers.	koers.	4 ¹ / ₂ ure.	koers.	koers.	4 ¹ / ₂ ure.	koers.	koers.	4 ¹ / ₂ ure.
NEDERL. Werk. sch. à 2 ¹ / ₂ pCt.	53 ¹ / ₈	53 ¹⁶ / ₈	PORTUGAL, Obl. te Lond.	5	pCt.	PRUISSEN, dito dito R. 50.	f	
Dito dito	100 ³ / ₄	100 ¹³ / ₁₆	Dito dito	3		Negot. Londen 1830...	4	pCt.
Uitgestelde schuld			NAPLES, Cert. bij L. et B.	5		Oostenr., Aand. L. fl. 400	f	
Kansbilj. van dito	22 ³ / ₄		Dito bij Falconn. et C.	5		Dito dito fl. 250		
Amortisatie Syndikaat 4 ¹ / ₂ pCt.	93 ⁷ / ₈	93 ⁷ / ₈	Leen. te E. bij Roths.	5		Metalliek	5	pCt. 100 ⁷ / ₈ , 100 ⁹ / ₁₆
Dito dito 3 ¹ / ₂ pCt.	76 ⁷ / ₈		Aandelen Tavoliere	3		Dito te Londen gen.	5	
Handel-Maatschappij 4 ¹ / ₂ pCt.	163	163 ⁷ / ₈	Dito te Parijs	3		Dito	2 ¹ / ₂	52
Nieuwe dito			RUSL. Obl. Haps 178 ¹ / ₈	5	104 ⁵ / ₈	Ween. Bank Goll et C.	5	
O. L. Leening			Dito dito 18 ³ / ₈	5	104 ⁷ / ₈	Dito	4	
FRANKE. Ins. Groot 3	81 ⁷ / ₈		Cert. bij dito 18 ³ / ₈	5	96 ⁷ / ₈	N. Weener Aand. fl. 500	f	743, 714
ENGBLAD, dito			Obligatien te Londen	5	96 ⁷ / ₈	DENEMARK., L. te Lond.	3	pCt.
SPANJE, L. bij Ard. 85 p. st.	179 ¹ / ₁₆	179 ¹ / ₁₆	Certificat te Hamburg	5	66 ⁷ / ₈	BRAZILIEN, dito Roths.	5	85 ⁷ / ₈
Dito bij dito, onb. stuk.			Inschrijving in Assig.	6	69 ³ / ₄	DARMSTADT, Aand. bij Lot.	f	
Passive			Certificaten van dito	6		RUS. Fr. Aand. 500 fr.		
Deferred			POLEN, Aand. Lox. fl. 300.		135 ¹ / ₁₆	Dito 100 fr.		
Fransche Uitgestelde	67 ¹ / ₁₆				135 ¹ / ₁₆			
Engelsche Uitgestelde					135 ¹ / ₁₆			

Te 's Hertogenbosch, bij D. A. A. DE ROOY, Boek- en Courantdrucker.